യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 025✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

നഭഃ(സ്)സ്ഥലാദ്.ഗിരി+ഗ്രാമം(ങ്) ഗ+ച്ഛ+ന്ത്യൗ കഞ്ചി-ദേവ തേ .
ജ്ഞപ്തി-ചി+ത്ത+സ്ഥിതം ഭൂമി-
തലം(ൻ)ദദൃ-ശതുഃ(സ്) സ്ത്രിയൗ .. 1

ബ്ര+ഹ്മാണ്ഡ-നര-ഹൃഥ്.പദ്മം(ൻ) ദിഗഷ്ടക-ദലം ബൃഹത് .
ഗിരി-കേസര-സംബാധം സ്വാമോദ-ഭര-സുന്ദരം .. 2

സരിത്.കേസരി-കാനാല-മ+ധ്യേ്വ+ശ്യായ-ബിന്ദുകം .
ശർവരി+ഭ്രമരീ+ഭ്രാ+ന്തം ഭൂതൗഘ-മശകാ-കുലമ് .. 3

അന്തർ-ഗുണ-ഗണാ-കീർണം
സുര(ൻ)ന്ദ്രൈഃ(സ്) സുഷിരൈർ-വൃതം.
ഉ+ഹ്യമാന-പയഃ(ഫ്)പൂരൈർ.ദിവസാ-ലോക-കാന്തിമത് .. 4

രസാർദ്രം(ങ്)ഖേ+ഭ്രമ+ദ്ധ്വംസം രാ+ത്രി-സംകോച-ഭാജനം.
പാതാല-പ+ങ്ക-നിർമ+ഗ്ന-നാഗ-നാഥ-മൃണാലകം .. 5

കദാ-ചിദാ+സ്പദാം.ഭോധി-ക+മ്ല-ക+മ്പിത-ദിഗ്.ദലം .
അധോ-നാല-ഗതാ-ന+ന്ത-ദൈ+ത്യ-ദാനവ-കണ്ടകം.. 6

അസുര+സ്ത്രൈണ-വ+ല്ല+ര്യാ സംഭോഗ-സുകു-മാരയാ .
പ്രാ+പ്യ-ഭൂഭൃൻ-മഹാ-ബീജ-ഹൃദയം ഭൂത-ബീജയാ ..

ജംബൂ+ദ്വീപ ഇതി+ഖ്യാതാം വിപുലാം(ൻ) തത്ര കർണികാം .
സരിത്.കേസരികാ-നാലാ നഗര+ഗ്രാമ-കേസരാം.. 8

കുല-ശൈലേ+ശ്വരോ+ത്തുങ്ഗ-ബീജ-സപ്തക-സുന്ദരീം .
മ+ധ്യ+സ്ഥോച്ച-മഹാ-മേരു-ബീജാ+ക്രാന്ത-നഭ+സ്ഥലീം.. 9

സരഃ(ഫ്) പ്രാലേയ-കണികാം(വ്) വന-ജങ്ഗല-ധൂലികാം .
സ്ഥലേ+ഷ്വാ-മ+ണ്ഡ-ലാ+ന്ത+സ്ഥ-ജന-ജാലാലി-മണ്ഡലാം.. 10

താം(യ്)യോജന-ശതാ-കാരൈഃ(ഫ്) പ്രതി-രാകം പ്രബോ-ധിഭിഃ .
സാഗ-രൈർ.ഭ്രമരൈർ.വ്യാപ്താ ദി+ക്ഷ-തു+ഷ്ടയ-ശാലിഭിഃ .. 11

ദിഗ്.ദലാ+ഷ്ടക-വി+ശ്രാന്ത-സസുരാംഭോധി-ഷട്പദാം .
ഭ്രാതൃ-ഭിർ-നവ-ഭിർ.ഭൂപൈർ.നവധാ പരി-ക+ല്പിതാം.. 12

ല+ക്ഷ-യോജന-വി+സ്തീർണാ-മാകീർണാ+ഞ്ച രജോ-ലവൈഃ .
നാനാ-ജന-പദ+വ്യൂഹ+സ്ഥിരാ-വ+ശ്യായ-സീകരാം.. 13

ദ്വീപാ+ത്തു+ദ്വിഗുണം മാനം(ൽ) ലവ-ണാർണവ-ലേഖയാ .
ദധ+ത്യാ വലിതാം ബാ+ഹ്യേ+പ്രകോഷ്ഠ-മിവ കംബുനാ .. 14

തതോ ഽപി+ദ്വിഗുണം(ൻ) ദേഹം(ൻ)ദധ+ത്യാ വലയാ-കൃതിം.
ജഗദ്.ഭൂത-ലതാ+വ്യാപ്താം ശാകാ+ഖ്യ+ദ്വീപ-ലേഖയാ .. 15

തതോ ഽപി+ദ്വിഗുണാ-കാരം(ൻ)ധാര-യ+ന്ത്യാച വേ+ഷ്ടിതാം.
പ്ര+ത്യ+ഗ്ര+ക്ഷീര-പൂർണാബ്ധി-ലേഖയാ+സ്വാദു-ശീതയാ .. 16

തതോ ഽപി+ദ്വിഗുണാ-കാരം(ൻ)ധാര-യ+ന്ത്യോപ-വേഷ്ടിതാം .
നാനാ-ജനാലം(ങ്)കൃതയാ കുശാ+ഖ്യ+ദ്വീപ-ലേഖയാ .. 17

തതോ ഽപി+ദ്വിഗുണാ-കാരം(ൻ)ധാര-യ+ന്ത്യാച വേ+ഷ്ടിതാം .
ദ+ധ്യബ്ധി-ലേഖയാ നി+ത്യ-സം(ൻ)തർ.പിത-സുരൗ-ഘയാ .. 18

തതഃ(ഖ്)+ക്രൗ+ഞ്ചാഭി-ധ+ദ്വീപ-ലേഖ-യൈവം പ്രമാ-ണയാ .
വേഷ്ടിതാം(ഖ്) ഖാത-രചയാ നവാം(ൻ)നൃപ-പുരീ-മിവ .. 19

തതോ ഽപി ച ഘൃതാംഭോധി-ലേഖ-യൈവം പ്രമാ-ണയാ .
തതോ ഽപി ശാല്മലീ+ദ്വീപ-ലേഖയാ മല-പൂർണയാ .. 20

തതഃ(സ്) സുരാ-മഹാം-ഭോധി-ലേഖയാ പുഷ്പ-ശു+ഭ്രയാ .
ശേഷ+സ്യ ദേഹ-ലതയാ ഹരി-മൂർതി-മിവാ-വൃതാം .. 21

തതോ ഗോമേ-ദക+ദ്വീപ-ലേഖ-യൈവ+പ്രമാണയാ .
ഇ+ക്ഷ്വബ്ധി-ലേഖയാ+പ്യേവം ഹിമ-വഥ്.സാനു-ശു+ദ്ധയാ ..

തതോ ഽപി പുഷ്കര+ദ്വീപ-ലേഖയാ+ദ്വിഗുണ+സ്ഥയാ .
അന്തേ+സ്വാദൂദ-കാംഭോധി-ലേഖ-യൈവം പ്രമാ-ണയാ .. 23

തതോ ദശ-ഗുണേ-നാഥ പാതാല-തല-ഗാമിനാ .
നിഖാത-വലയേ-നോ+ച്ചൈഃ(ശ്) ശ്വ+ഭ്ര-സംഭാര-രൂപിണാ .. 24

പാതാല-ഗാമി-മാർഗേണ വലിതാം ഭയദാ+ത്മനാ .
ഏതസ്മാഥ്.ഖലു സർവസ്മാത്-തതോ ദശ-ഗുണോ+ച്ചയാ .. 25

ആ+വ്യോ-മസു ചതുർ.ദി+ക്ഷു+ശ്വ+ഭ്ര-സംഭാര-ഭീഷയാ .
അർധോൻ-മ്ലാന-തമോ-രൂപ-ല+ഗ്ന-നീലോഥ്.പല+സ്രജാ .. 26

നാനാ-മാണി+ക്യ-ശിഖര-ക+ഹ്ലാര-കുമു-ദാബ്ജയാ .
ലോകാ-ലോകാ-ചലോ+ത്താല-വിപുലോദ്-ദാമ-മാലയാ .. 27

വലിതാം(ൻ)ത്രി-ജഗ+ല്ലക്ഷ്മീ-ധ+മ്മി+ല്ല-വലനാ-മിവ . .
ഏത+സ്മാ-ദേവ സർവ+സ്മാത്-തതോ ദശ-ഗുണാ+ത്മനാ .. 28

അ+ജ്ഞാത-ഭൂത-സംചാര-നാമ്നാ-ര+ണ്യേന മാലിതാം.
ഏത+സ്മാ-ദേവ സർവസ്മാത്-തതോ ദശ-ഗുണാ+ത്മനാ .. 29

നഭ-സേവ ചതുർ-ദി+ക്കം(വ്)വ്യാപ്താ-മതുല-വാരിണാ .
ഏത+സ്മാ-ദേവ സർവസ്മാത്-തതോ ദശ-ഗുണാ+ത്മനാ .. 30

മേർവാദി+ദ്രാവണോഥ്.കേന+ജ്വാലാ-ജാലേന മാലിതാം .
ഏത-സ്മാ-ദഥ സർവസ്മാത്-തതോ ദശ-ഗുണാ+ത്മനാ .. 31

മേർവാ+ദ്യചല-സങ്ഘാതം(ൻ) നയതാ തൃണ-പാംസു-വത് .
വഹ-താ+ദ്രീ+ന്ദ്ര-വിസ്ഫോട-കാരിണാ ജവ-ഹാരിണാ .. 32

നിഃ(ശ്)ശൂന്യ+ത്വാദ-ശബ്ദേന മരുതാ പരിതോ വൃതം .
ഏത+സ്മാ-ദഥ സർവസ്മാത്-തതോ ദശ-ഗുണാ+ത്മനാ .. 33

പരിതോ വലിതം(വ്) വ്യോമ്നാ നിഃ(ശ്)ശൂ+ന്യേ-നൈക-രൂപിണാ .
അഥ യോജന-കോടീനാം ശതേന ഘന-രൂണിണാ .
വ്യാപ്തം ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡ-കു+ഡ്യേന ഹൈമേ-നാപി+ദ്വിപർ-വണാ .. 34

ഇതി ജലധി-മഹാ+ദ്രി-ലോക-പാല+
ത്രിദശ-പുരാംബര-ഭൂതലൈഃ(ഫ്) പരീതം .
ജഗ-ദുദര-മവേ+ക്ഷ്യ മാനുഷീ+ദ്രാഗ്-
ഭുവി നിജ-മ+ന്ദിര-കോടരം(ൻ)ദദർശ .. 35

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാ-രാമായണേ വാല്മീകീയേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ ലീലോ ഭൂലോക-വർണനം(ൻ) നാമ
പഞ്ചവിംശഃ(സ്) സർഗഃ .. 25 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
11.9.23